

ELINVOIMAA TYÖSTÄ

Äänekosken kaupungin työllisysohjelma 2022–2023

Laatija työllisyyspäällikkö Riikka Hytönen 14.10.2022

Sisällys

1. Yleistä.....	3
2. Yhteys kaupunkistrategiaan	3
3. Työllisyyden nykytila ja toimintaympäristö	3
4. Työllisyysohjelman mittarit, kärkitavoitteet ja toimenpiteet.....	6
4.1. Valmistautuminen TE-palvelut uudistukseen.....	7
4.2. Työllistämisen ja työllistymisen mahdollisuuksien edistäminen.....	8
4.3. Työllisyydenhoidon ekosysteemi luominen Äänekoskelle	9

1. Yleistä

Työllisyysohjelman tarkoituksena on etsiä ratkaisuja työllistämässä ilmeneviin ongelmiin ja siten vähentää kaupungin työttömyyttä ja työttömyydestä aiheutuvia sosiaalisia ongelmia ja kustannuksia sekä parantaa asukkaiden elämänlaatua ja -hallintaa. Jatkossa työllisyysohjelmassa etsitään ratkaisuja osaavan työvoiman saatavuuden haasteisiin.

Työllisyysohjelmaan vaikuttaa mukanaolo työllisyyden kuntakokeilussa, Äänekosken työttömien määrä, toimintaympäristön jatkuvat ja nopeat muutokset sekä työllisyyspalveluiden järjestämisen rakenteelliset uudistukset. Vuodesta 2021 Äänekosken kaupunki on ollut mukana Jyväskylänseudun työllisyyden kuntakokeilussa, jossa TE-palveluiden järjestämisvastuulle kuuluvia lakisääteisiä tehtäviä on siirretty kunnan järjestämisvastuulle. Työllisyyden kuntakokeilu jatkuu tämän työllisyysohjelman keston ajan eli vuoden 2024 loppuun saakka.

2. Yhteys kaupunkistrategiaan

Työllisyysohjelma toteuttaa Äänekoski ilmiön ulottavuuksia ja tavoitteita hyvä elämä, kestävä ympäristö ja vaikuttavat elinkeinot.

3. Työllisyyden nykytila ja toimintaympäristö

Työntekijät ja työnantajat eivät kohtaa, sirpaleinen palvelujärjestelmä ja osaavan työvoiman saatavuus haasteet edellyttävät uudenlaisia toimintatapoja. Työllisyyspalvelut ovat suuressa murroksessa usean lakiuudistuksen ja myös palvelurakenteen uudistumisen myötä. Muutoksista suurimpana TE-palveluiden työnantaja, työnhakija, yrityspalvelut sekä niihin liittyvä hankinta ovat siirtymässä 1.1.2025 alkaen kuntien vastuulle. Työllisyyden kuntakokeiluun osallistuvat kunnat ovat jo saaneet esimakua tulevasta muutoksesta ja ovatkin valmiimpia tulevaan uudistukseen vaikkakin samaan aikaan laaja SOTE-uudistus ja hyvinvointialueen perustaminen 1.1.2023 muuttaa kuntien toimintaympäristöä. Seuraavat kaksi vuotta (vuodet 2023-2024) tuleekin olemaan työllisyydenhoidon muutoksen valmistelua, suunnittelua ja kehittämistä.

Äänekosken työttömyystilanne on parantanut viime vuosina, yhä useampi asiakas on saanut itselleen sopivan palvelun tai löytänyt työpaikan. Työttömyysprosentti syyskuussa 2022 oli 10,9 %. Työttömyysprosentin ja Keski-Suomen keskiarvo oli samansuuruiset elokuussa 2022. Aktivointiaste Äänekoskella elokuussa 2022 oli 37,5 %. Työmarkkinatuen kuntaosuuteen on varattu vuodelle 2022 yhteensä 1,3 miljoonaa euroa, syyskuun lopussa työmarkkinatuen kuntaosuudesta oli käytetty yhteensä n. 929 000 euroa.

Edellä mainittujen tilastojen lisäksi taustalla on nähtävissä yleinen työpaikkojen ja työllisten määrän väheneminen. Vuosien 1987 jälkeen Äänekoskella työpaikkojen määrä on vähentynyt 9812 työpaikasta 6791 työpaikkaan (vuosi 2019). Samassa suhteessa on muuttunut työllisten määrä vastaavana aikana, vuonna 1987 työllisten määrä oli 9110 ja vuonna 2019 työllisten määrä on 6391. Kunnan väestökehitys on ollut määrällisesti samansuuntainen. Kuitenkaan työpaikkaomavaraisuudessa ei ole tapahtunut suurta prosentuaalista muutosta, vaan se on 103,5 %.

Työnhakijoiden nopea työllistäminen ja vaikuttavuudeltaan parhaat työllistymistä edistävät palvelut nousevat yhä tärkeämpään rooliin kuntatalouden näkökulmista tulevina vuosina. Jatkossa työllistämiseen

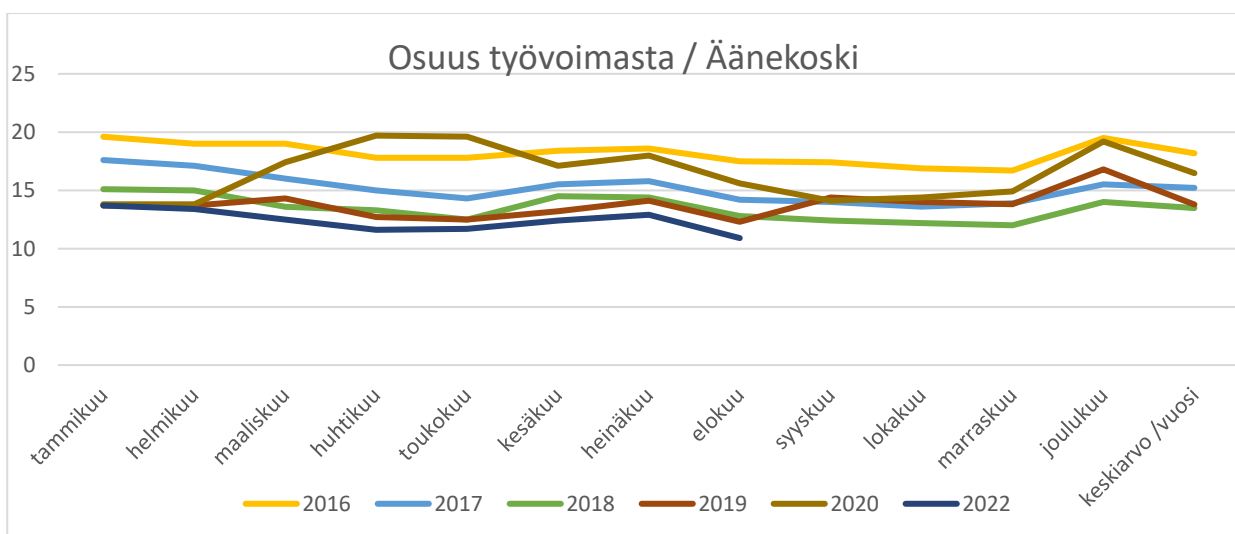
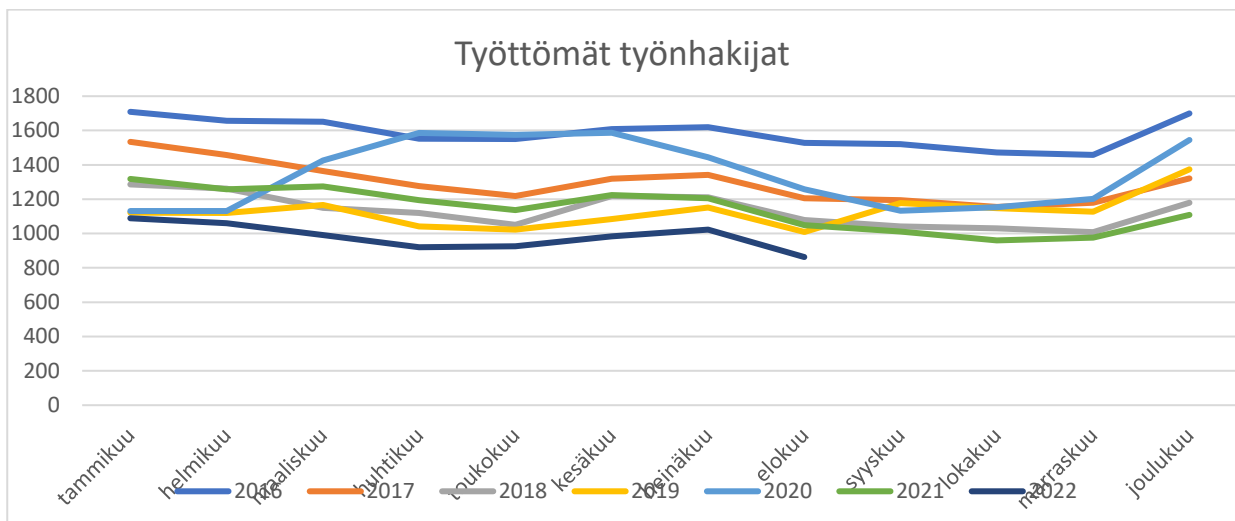

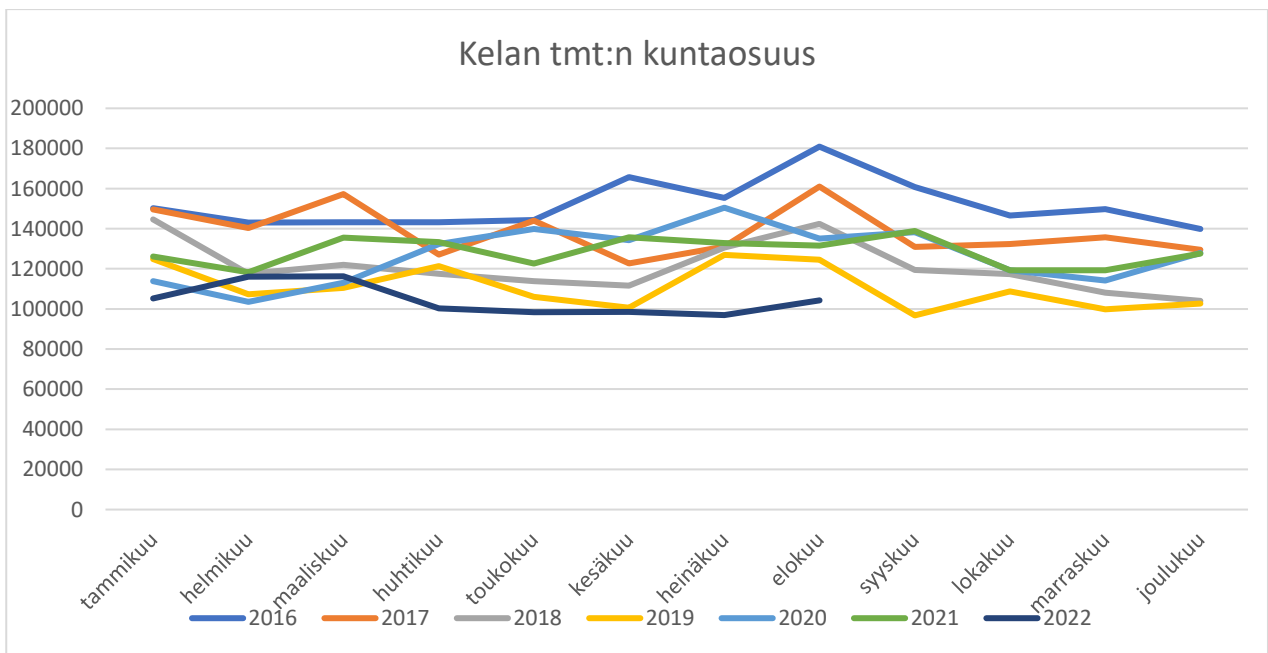
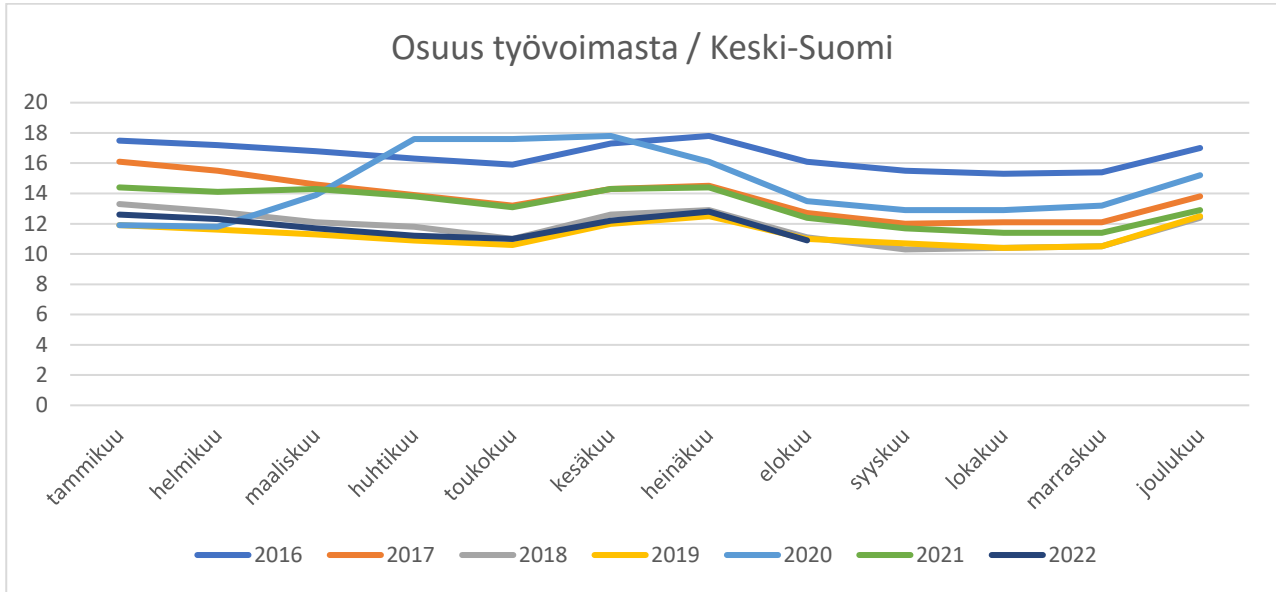

liittyvä rahoitus tapahtuu suoraan kunnille maksettavana valtionosuuksina ja ainoastaan työttömän henkilön työllistyminen poistaa Kelan työmarkkinatuen maksusuuden maksamisen kunnalta.

Vaikuttavat ja tulokselliset työllistymistä edistävät toimenpiteet edellyttävät työllisyystoimijaverkoston saumatonta yhteistyötä. Kuntien tuleekin ottaa vastuu ja johtaa työllisyyden ekosysteemiä sekä rakentaa dynaamista yhteistyötä eri toimijoiden (ml. koulutusorganisaatiot, yksityinen ja kolmas sektori sekä hyvinvointialueet) ja kuntien omien palveluiden välillä. Näin pystytään vastaamaan entistä paremmin erilaisten työnhakijoiden ja työnantajien tarpeisiin.

Edellä mainitun lisäksi tulevaisuudessa olemme siirtymässä laajasta työttömyydestä ja laajaan työvoimapulaan, joka asettaa meitä miettimään asioita uudesta näkökulmasta. Nopea ohjaus työelämään, työnantajan tarpeiden tunnistaminen, työvoiman liikkumisen parantaminen alueellisesti julkista liikennettä kehittämällä, työperäisen maahanmuuton mahdollistaminen, koulutuspalveluiden saatavuus sekä kunnan elinympäristöön panostaminen tulevat olemaan keinoja elinvoimaisen kaupungin rakentamisessa.

Äänekosken työttömien aktivointiaste vuosina 2016-2021						
Vuosi	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Prosentti	27 %	30%	31,5 %	30 %	25,8 %	28,6%

4. Työllisyysohjelman mittarit, kärkitavoitteet ja toimenpiteet

Työllisyysohjelman tavoitteet edellyttävät konkreettisia toimenpiteitä, jotta sekä työnhakija- ja työnantaja-asiakkaiden tarpeisiin pystytään vastaamaan entistä paremmin.

Mittarit työllisyysohjelmalle ovat:

- Työttömyysprosentti
- Työttömyysprosentin ero Keski-Suomen kuntien keskiarvoon
- Työmarkkinatuen kuntaosuus (M€/vuosi ja henkilömäärä keskimäärin/kk)
- Aktivointiaste

Seuraavilla toimilla voidaan vaikuttaa tavoitteiden toteutumiseen:

- Työllisyyden kuntakokeilu
- Työnantajayhteistyö
- Palkkatukityöllistäminen
- Kuntouttava työtoiminta
- Työllistämishankkeissa mukana olemalla
- Verkostoyhteistyöllä
- Oppilaitosyhteistyö

Vastuutaho: Elinvoimayksikkö

Työ on avaintekijä alueen ja sen asukkaiden hyvinvointiin ja elinvoimaan. Jatkossa myös osaavan työvoiman saatavuudella lisätään alueen elinvoimaisuutta. Työllisyysohjelman tärkeimmät toimenpiteet on koottu työllisyysohjelman kolmen kärkitavoitteen alle, jotka ovat:

4.1. Valmistautuminen TE-palvelut uudistukseen

Yhteistoiminta-alueen luominen

- ✓ kartoitetaan eri vaihtoehdot yhteistoiminta-alueen luomiseksi
- ✓ Ollaan aktiivinen sopimuskumppani yhteistoiminta-alueen neuvotteluissa
- ✓ Selvitetään ja kehitetään henkilöasiakasryhmien tarpeita yhdessä asiakkaiden ja eri toimijoiden kesken: mikä on kuntapohjaisen työllisyyden edistämisen rooli asiakkaiden työllistymisessä?
- ✓ Arvioidaan mahdolliseen kuntien välisen yhteistyön organisointimalleja
- ✓ Kartoitetaan yhteistoiminta-alueen toimipisteet ja varmistetaan lähipalvelut Äänekoskella
- ✓ Lähtötilanteen ja kehitystarpeiden selvittäminen digitaalisten palveluiden, tietojärjestelmien, tiedon liikkumisen ja tiedolla johtamisen osalta
- ✓ Yhteiskehittäminen toimijoiden kesken tavoitteista ja tulevasta palvelutuotannosta

Strategiasta toimeenpanosuunnitelmaksi

- ✓ Luodaan strategia huomioiden sekä työnhakija- että työnantaja-asiakkaat
- ✓ Tehdään strategioita tarkentavat suunnitelmat
- ✓ Luodaan palvelumallit ja -prosessit ja kuvataan ne
- ✓ Luodaan konkreettinen toimeenpanosuunnitelma

Rakenteiden ja operatiivisen toiminnan kehittäminen

- ✓ Suunnitellaan johtamisen rakenteet, prosessit ja mittaristot
- ✓ Tuetaan henkilöstöä muutokseen
- ✓ Suunnitellaan operatiivista toimintaa ja asiakastyön jatkuvuuden varmistaminen muutostilanteessa
- ✓ Tiimien valmistelu, yhteisten työtapojen suunnittelu, perehdyttäminen, henkilöstön roolien määrittäminen prosesseissa
- ✓ Valmistellaan palvelukanavat

4.2. Työllistämisen ja työllistymisen mahdollisuuksien edistäminen

Tuki työllistymiseen työnhakijoille

- ✓ Lisätään yli 30-vuotiaille suunnattua yksilövalmennusta työnhaun ja töiden aloittamisen tueksi
- ✓ Otetaan käyttöön työkyvyntuentiimi asiakkaan tilanteeseen
- ✓ Lisätään työnhakijoille erilaisia työnhakua ja digitaitoja tukevia lyhytkestoisia työpajoja
- ✓ Tuetaan omalla toiminnalla työperäistä maahanmuuttoa ja vieraskielisten työllistymistä
- ✓ Parannetaan ja lisätään työnhakijoille tiedotusta palvelutarjonnasta ja avoimista/piilotyöpaikoista
- ✓ Luodaan välineitä, keinoja ja toimintatapoja nopeaan työllistymiseen sekä tuetaan työnhakijoita eri siirtymissä palveluista toiseen (nivelevaiheet)
- ✓ Selvitetään työllistämispalkkiomallin käyttöönottoa ja mahdollisuuksia Äänekoskella
- ✓ Luodaan palvelumalli aloittavan yrittäjän ja kevyt yrittäjille tarjottavista palveluista

Rekrytoinnin kehittäminen

- ✓ Koordinoidaan työnantajapalveluita ja työpaikkoja nimetyn yritysysteistyöhenkilön avulla
- ✓ Luodaan palvelumalli yrityksen rekrytointiprosessille (samalla kehittämällä erilaisia rekrytointitapoja) ja työllisyyspalveluiden tuelle, jossa on näkyvissä myös eri tukimuodot työllistämiseen ja henkilöstön kouluttamiseen
- ✓ Kartoitetaan matalan kynnyksen/aputyöntekijän työpaikkoja yrityksissä
- ✓ Järjestetään työnantajille aktiivisemmin erilaisia infoja ja keskustelutilaisuuksia sekä tarjotaan ohjauksellista tukea rekrytointiin
- ✓ Tunnistetaan tulevaisuuden ammatteja ja työtehtäviä Äänekosken alueelta sekä huomioidaan rekrytointitarve ennakoivasti
- ✓ Tarjotaan henkilöstövuokrausfirmoille mahdollisuutta osallistua toimintaan ja sen kehittämiseen
- ✓ Vastuutetaan kaupungin eri hallintoaloja ja kaupungin omistajaohjauksessa olevia yrityksiä työllisyydenhoitoon

Osaamisen kehittäminen

- ✓ Kehitetään oppimishaasteiden tunnistamisen keinoja omavalmentajan työhön
- ✓ Luodaan työllistetyille (palkkatuella oleville) koko tutkintoon johtavia oppisopimuskoulutuksia kaupungille, omistajaohjauksessa oleviin yhtiöihin ja yrityksiin.
- ✓ Edesautetaan työvoimapula-alojen kiinnostavuutta ja vaikutetaan positiivisesti alueella toteutettavien rekrykoulutuksien, työvoimakoulutuksien ja valmennuksien sisältöihin ja määriin.

4.3. Työllisyydenhoidon ekosysteemi luominen Äänekoskelle

Työllisyyspalveluista haluttu kumppani

- ✓ Luodaan työllisyyspalveluista työllisyydenhoidon ekosysteemin veturi ja asiantuntija
- ✓ Lisätään alueellista tietoisuutta työllisyyspalveluista ja tarjoamistamme palveluista työnhakijalle ja työnantajalle eri kanavia hyödyntäen sekä sujuvoitetaan tiedonkulkua eri toimijoiden välillä hyödyntäen digipalveluita
- ✓ Rakennetaan kumppanuuksia työllisyystoimijoiden, työnantajien ja muiden viranomaisten kanssa luomalla yhteistyöhön ja luottamukseen perustuvat suhteet eri toimijoiden välille

Tunnetaan alueen eri toimijat ja heidän rooli ja tehtävät

- ✓ Järjestetään säännölliset työllisyystoimijoiden tapaamiset useamman kerran vuodessa
- ✓ Kehitetään työllisyystoimijoiden tapaamisten sisältöä ja osallistetaan mukana olijat toimintaan
- ✓ Tunnistetaan eri toimijoiden vastualueet, palvelupolut ja palvelutarjonta sekä kirkastetaan kunkin toimijan rooleja luomalla palvelutarjotin alueen tarjonnasta työnhakijoille ja työnantajille
- ✓ Tiivistetään yhteistyötä eri toimijoiden kesken ja verkostoidutaan hyvinvointialueen palveluiden kanssa
- ✓ Asetetaan yhteisiä tavoitteita asiakkaiden työllistämiseksi
- ✓ Tunnistetaan alueen työllisyystoimijat ja tuetaan omalla toiminnallamme alueemme muita työllisyystoimijoita sekä edesautetaan hankerahoituksen saamista alueellemme
- ✓ Kehitetään työllisyysavusta tukemaan ekosysteemin toimintaa

